

PETERNAI ZSUZSANNA

KONSTRUKTÍV ÉS PROJEKTPEDAGÓGIAI MÓDSZEREK (NEMCSAK AZ ETWINNINGBEN) – 2. RÉSZ

Előző cikkünkben az IKT alapú oktatásról és a web 2.0 internetes alkalmazásokról volt szó, említést tettünk az online irodai szoftverekről, a wikiről, és elkezdtünk bemutatni tartalom-megosztó és -kezelő alkalmazásokat. Ezzel folytatjuk cikksorozatunk befejező részét.

BLOGOK AZ OKTATÁSBAN

Egy évtizede az internetezők nagy része arra törekedett, hogy legyen honlapja. Ma már a blog a közlés egyik legfontosabb eszköze. A rendszeresen frissülő internetes naplók szakkörök, diákcsoportok, osztályok is fenntarthatják. A hozzászólások révén kapcsolatteremtésre és eszmecserére, valamint tartalom bővítésre is mód van. A minket érdeklő blogok bejegyzéseiről, a web számunkra érdekes tartalmairól ma már hírküldő és hírbegyűjtő szolgáltatások (pl. RSS) segítségével saját hírportált is fenntarthatunk magunknak (pl. Netvibes).

A *blog* elnevezés a *web log* (webes bejegyzés) szavak összevonásából keletkezett. A blogok jelentik ma az internetes közösség megmutatkozásának egyik legfontosabb színterét. A bloggereknek ma már elegendő a tartalomra koncentrálni, mivel számos, ingyenes blogkezelő oldal van, ahol felhasználóbarát módon lehet elkészíteni és feltölteni a bejegyzéseket. A bejegyzések közötti keresés, a címkék használata, a látvány beállítása, a hozzászólások kezelése mind része a szoftvernek, így nekünk csak használni kell azokat.

A magyar weben az *index* portálhoz kötődő *blog.hu* és a *freeblog.hu* a legnépszerűbbek. Ez az egész világon ismert szolgáltatás, mely magyar nyelvű felülettel is rendelkezik, a <http://www.blogger.com> címen érhető el. A blogok világa, a blogoszféra hatalmas és egyre nagyobb ütemben bővül. Ma már számos olyan blog létezik a magyar weben is, amelyek az oktatáshoz kapcsolódnak vagy hasznos kiegészítést jelentenek a tanításhoz/ tanulóshoz. Néhány érdekes magyar nyelvű blog:

- Szertár – <http://szertar.blog.hu>
- MediQ – <http://mediq.blog.hu/>
- H2SO4 – <http://h2so4.blog.hu/>
- A béka marad – <http://beka.blog.hu/>
- Tanár blog – <http://www.tanarblog.org>
- Akciós potenciál – <http://akciospotencial.blog.hu/>
- Digitális pedagógia – <http://digitalispedagogia.blog.hu/>

Az on-line tartalomfejlesztés és tartalommegosztás a szerzői jogról alkotott elképzeléseket is alapvetően megváltoztatta. A szerzői jog kiegészítéseként megjelent egy forradalmian új megközelítés, a Creative Commons, mely lehetőséget ad az internetes tartalom szabadabb és egyszerűbb kezelésére szerzői jogi szempontból.

WEBKÉSZÍTŐ ALKALMAZÁSOK

Amennyiben a projektpartnereikkel közösen végzett munka eredményeit az on-line térben nyilvánosságra szeretnék hozni, erre a célra létrehozhatnak egy honlapot. Ehhez nem kell profi programozónak len-

niük, hiszen ma már nagyon sok felhasználóbarát alkalmazás van, amellyel lépésről lépésre létrehozhatják saját honlapjukat. Ezek alapverziói ingyenesek, a bővített változat előfizetése a projekteredmények disszeminációját illetően sem indokolt. Próbálják ki és használják merészen bármelyiket a következő közül: www.yola.com, www.weebly.com, www.webs.com, www.moonfruit.com, www.wix.com. A Webnode (www.webnode.hu) magyar nyelven elérhető, így még könnyebb a használata. A honlap szerkesztőfelülete látványos, könnyen és gyorsan átlátható, egyszerűen használható. Felhasználóbarát jellege megfigyelhető az interaktivitásában, abban, hogy lehetőség nyílik a valós idejű szerkesztésre, azaz ami elkészül, azonnal ellenőrizhető, hogyan is jelenik meg a weben. Nagyon profi felületet lehet létrehozni lényegében percek alatt. Nem igényel letöltést, telepítést, egy gyors regisztráció után azonnal használható.

TOVÁBBI ALKALMAZÁSOK

Voki – www.voki.com

Ezzel az online eszközzel beszélő karaktereket, azaz vokikat lehet létrehozni. Regisztráció nélkül is meg lehet alkotni egy-egy ilyen beszélő kis figurát, de regisztráció után még több funkció és lehetőség áll rendelkezésre. Mindig problémás kérdéskör a diákok anonimitásának biztosítása. Ezzel az alkalmazással könnyen feloldható ez a probléma, hiszen a voki lényege az, hogy a diák kiválaszt, test-

re szab egy avatart, figurát magának. Mikrofon segítségével felmondhatja a kívánt szöveget, vagy egyszerűen csak begépezi azt, és a kiválasztott hangon visszamondja azt a kis voki figura. A projekt kezdetén például nagyon hatékony jégtörő módszerként tud működni, hiszen még a partnerintézmények diákjai nem ismerik egymást, félénkebbek, így a program segíthet legyőzni a gátlásaikat, félelmeiket például a bemutatkozás alatt. Ezeket a kis bemutatkozókat egy link segítségével könnyedén el lehet küldeni a partnereknek, szülőknél is. Lehetőség nyílik mindezt beágyazni egy weboldalra, a projekt TestvérTerére, vagy meg lehet osztani közvetlenül több közösségi oldalon is.

Szófelhő-készítők

Több ingyenes online szófelhő-generátor is elérhető a webról, amelyekkel percek alatt változatos szófelhőket készíthetünk. A szófelhő lényege, hogy egy adott témához kapcsolódóan kerülnek összegyűjtésre különböző szavak, kifejezések. Amellett, hogy ez nagyon látványos tud lenni, hasznos eszköz is például egy fogalomtár elkészítéséhez, vagy akár intézményünk, településünk bemutatásához a projekt elején. De akár feladványokat is készíthetünk irodalomórára úgy, hogy egy vers szavait illesztjük szófelhőbe.

Szófelhő készítő alkalmazások: Wordle, Tagxedo, Tagul

Prezi – www.prezi.com

„Középpontban az ötletek, középpontban a gondolatok.” – ez a magyar fejlesztésű Prezi mottója. A hagyományos prezentációkészítőtől főként abban tér el, hogy lényegében egy határok nélküli szerkesztőfelületen dolgozhat az ember, mely szakít a linearitással, nincsenek hagyományos értelemben vett diák. Zoom-olni lehet a felületen, felülről nézni egy-egy folyamatot, így lehetővé válik a rész-egész kapcsolatok átlátása és bemutatása. Az összefüggések életre kelnek, új értelmet nyernek egy preziben. Használható teljesen online is, de elérhető offline módon is az elkészített segédanyag. A prezi készítése közben másokat is meg lehet hívni, és közösen szerkeszthető a felület. Könnyedén megosztható, továbbítható, lementhető az elkészített bemutató. A teljesen kezdők is bátran belevághatnak egy prezentáció elkészítésébe, hiszen könnyen, egyszerűen használható, illetve nagyon jó bemu-

tatók, oktató anyagok találhatóak a honlapon. Korábban elkészített hagyományos prezentációt is fel lehet tölteni, és interaktívvá lehet tenni néhány perc alatt videók, hivatkozások, kész grafikus elemek segítségével.

Képszerkesztő alkalmazások

Digitalizálódó világunkban lassan eljutunk oda, hogy a kép a szöveg nélkülözhetetlen részévé válik. Színesíti, kiegészíti azt. A projektmunka során rengeteg kép készülhet, melyeket szeretnénk partnereinkkel megosztani, egy-egy közeledő ünnepkör feldolgozásához képeslapokat, posztereket, kollázsokat, montázsokat szeretnénk készíteni a diákokkal. Ma már számos erre alkalmas eszköz, online, ingyenesen használható eszköz érhető el a weben. Ezeknek is legfőbb jellemzője a felhasználóbarát szerkesztőfelület, könnyű átláthatóság, látványos, profi végeredmény. Képszerkesztők, montázs, kollázs, képeslapkészítő alkalmazások a Fotor, Photofunia, BeFunky, Photoscape, Smilebox, I wish you to, Pixlr, Animoto, Thinklink és még sok más.

Kreatív és szórakoztató alkalmazások

Ezeknél az alkalmazásoknál a felhasználók fantáziáját kell igénybe venni, a variációknak csak a képzelet szab határt. Akár képregényt, akár animált állatokat vagy agytekervényeket is igénybe vevő keresztrejtvényeket lehet készíteni velük. Egy kis türelemre, némi angoltudásra szüksége lesz, de az alkalmazások bevetésekor felcsillanó diákszemek miatt megéri a fáradságot. Használja bátran például a www.fodey.com, a www.makebeliefscomix.com, www.jigsawplanet.com oldalt vagy a Crossword Labs-t.

A webkettes alkalmazások bemutatása és elemzése már csak területi okokból sem lehet célunk. Ráadásul az érdekesebbnél érdekesebb megoldások, szoftverek gombamód szaporodnak, csak győzzük követni megjelenésüket a népszerűbb gyűjtőoldalakon, például a Go2Web20-n vagy a Web2.0Backpack-on.

Sorozatunk befejeztével mindenkinek nagyon kellemes nyári szünetet, aktív feltöltődést és a következő iskolára izgalmas ötletek begyűjtését kívánunk.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Társaság (MME) – anélkül, hogy jelöltnek hirdette volna meg, tehát a „népszavazást” mellőzve, „antidemokratikusan”, akárcsak a földikutyá esetében – a 2018-as év madarának a vándorsólymot, *Falco peregrinust* nevezte meg. Vajon miért? Gondolhatnánk, azért, mert a kihalófélben levő madárfajok közé tartozik – de nem. Az állandónak mondható világállományát 100 ezertől 500 ezerig becsülik.

A vándorsólyom a sarki területek kivételével minden kontinensen előfordul, ezért ún. *kozmpopolita* faj, viszont tájainkon, értsük alatta Németországot, Magyarországot és persze (Cseh) Szlovákiát – ezt már Brehm idejében is megállapították – ritkán költ. Ha mégis, annak ellenére, hogy előnyben részesíti a síkságokat, egészen a Kárpátok vonulatáig felmegy, ezért az ott költőket *perempopulációnak* nevezik. A vándorsólyom ugyan fészekben költ, de nem a sajátjában, mert építeni nem tud, ezért a tojó sziklafalak üregeibe, sík vidékeken elhagyott, rozoga varjú- vagy gémfészkekbe rakja 3-4 gömbölyű tojását, melyeket a szülők felváltva költenek ki. A fiókákat is együtt gondozzák.

Az 1960-as évek második felében a magyar ornitológusok már lemondtak róla. Kétkedtek benne, hogy egyáltalán visszatér tájainkra, mert úgy tűnt, miután az utolsó párt 1964-ben sikerült megfigyelniük, végképp elment tőlünk. Aztán, csodák csodája, 1997-ben újra megjelent a Pilisben, s azóta kezd egyre gyakoribbá válni. Eleinte 17 egyedet számoltak össze Magyarország területén, 20 év múlva már 20, illetve 32 fészkelő párt sikerült nyomon követni, ami nem kis fáradságba került. Ugyanis – ezt már